

Møtedato: 23.06.2011
Saksbehandler: Ole Henrik Fjørstad (rådmann)
(Her ocr-skanna fra sakspapirer utdelt under gruppemøtene i forkant av kommunestyremøtet.)

Vedlegg:

Brev til ordfører Hans Stølan
Utskrift e-post korrespondanse med Telenor
Verdigrunnlag for Frøya kommune
Kvittering kjøp av rose malt kiste
Faksimale fra froya.no og kvitteringer vedr. sponing av 3 jenter ifm tur til Frøya
Saksprotkoll Kommunestyresak 166/08

Saksopplysninger:

Orientering fra Administrasjonen til Formannskapet vedrørende ordfører Hans Stølan sine disponeringer i følgende saker:

1. Bredbåndsabonnement til Telenor
2. Kjøp av kiste på auksjon
3. Manglende betaling av kommunale avgifter
4. Sponing av 3 jenter ifm tur til Frøya
5. Sponing av jubileumsmiddag ved jubileet til Sula Fyr 100 år
6. "Avtale mellom Frøya kommune v/ ordføreren" og Stiftelsen Sula Fyr

1. Bredbåndsabonnement til Telenor

Ifølge Telenor AS, så ble dette småbedrift ADSL bredbåndsabonnement med sambandsnummer 62799022 opprettet første gang 20.05.2010 av ordfører Hans Stølan. Abonnementet var opprettet med Frøya kommune som juridisk eier og fakturamottaker. Abonnementspris er kr 549,- ekskl. mva./ mnd. Den 02.11.2010 ble Administrasjonen klar over abonnementet etter at et krav til Frøya kommune på dette abonnementet var oversendt til inkasso. Administrasjonen tok samme dag kontakt med Telenor via epost for å få stanset abonnementet og få kreditert påløpte kostnader. Abonnementet ble bekreftet oppsagt av Telenor den 16.11.2010, men ble igjen opprettet av ordfører Hans Stølan for andre gang den 18.11.2010. Abonnementet ble av Telenor igjen bekreftet avsluttet den 19.05.2011 med tilbakevirkende kraft til 18.05.2010. For øvrige detaljer i saken vises det til e-post korrespondanse med Telenor, brev av 03.02.2011 til ordfører Hans Stølan og juridisk notat fra Advokatfirmaet Bjerkan Stav ANS v/ Odd Gunnar Hammernes den 07.06.2011.

Det blir gitt refusjon ihht Reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår, pkt 14 – IKT for folkevalgte. Her kan det ytes en årlig refusjon på inntil kr 4.680,-/ år for bredbånd og internettilknytning. Dette forutsetter at den folkevalgte har opprettet abonnementet på seg selv og med seg selv som betaler, for deretter å få utgiften refundert. Ordfører Hans Stølan har ikke benyttet seg av denne ordningen. Den årlige utgiften for bredbåndsabonnementet som Stølan bestilte i kommunens navn er på kr 8.235,- inkl. mva/ år.

2. Kjøp av kiste på auksjon

Rose malt kiste kjøpt av ordfører Hans Stølan på auksjon for kr 10.000,- Auksjonen i 2010 var i regi av Titran Fiskarheim til inntekt for "aksjon tak". Ordfører Hans Stølan gjennomførte kjøpet mens han hadde ferie/ permisjon. Fakturaen er spesifisert med at kisten er kjøpt av Frøya kommune v/ ordføreren. Etter at kommunen ble truet med inkasso, ble fakturaen betalt av Frøya kommune i mars 2011.

Frøya kommunes delegasjonsreglement pkt 3.2 omfatter bl.a. følgende delegasjon til ordføreren: "bruk av bevilgninger som er stilt til ordførerens disposisjon" og "Ordføreren kan innvilge gaver og oppmerksomheter i forbindelse med jubileer og åremålsdager med inntil kr 5.000,- i hvert enkelt tilfelle.

3. Manglende betaling av kommunale avgifter

Ordfører Hans Stølan sin bolig er blitt begjært tvangssolgt flere ganger pga manglende betaling av kommunale avgifter. Her nevnes for ordens skyld at Hans Stølan er av administrasjonen behandlet på lik linje med andre innbyggere i kommunen som har utestående fordringer på kommunale avgifter til Frøya kommune.

4. Sponsing av 3 jenter ifm tur til Frøya

I mai 2011 besøkte 3 unge jenter Frøya. Jentene kom fra en folkehøgskole i Telemark og hadde som oppgave å reise rundt og leve i Norge uten å bruke en eneste krone. De tok kontakt med ordfører Hans Stølan som sørget for overnatting og bespising ved Hotell Frøya, overnatting og bespising ved Skårungen Vertshus på Mausund og kjøpte 3 eksemplarer av boken Folket i Spåhålet av Vidar Oscarson. Besøket og bevertningen av disse 3 unge jentene hadde en direkte kostnad for Frøya kommune på kr 5.617,-

Administrasjonen kan ikke finne hjemmel i verken delegasjonsreglementet for Frøya kommune eller politisk vedtak der ordfører Hans Stølan kan forplikte Frøya kommune på en slik kostnad. Frøya kommunes delegasjonsreglement pkt 3.2 omfatter bl.a. følgende delegasjon til ordføreren: "bruk av bevilgninger som er stilt til ordførerens disposisjon" og "Ordføreren kan innvilge gaver og oppmerksomheter i forbindelse med jubileer og åremålsdager med inntil kr 5.000,- i hvert enkelt tilfelle.

5. Sponsing av jubileumsmiddag ved jubileet til Sula Fyr 100 år

I følge e-post den 12.06.2011 til Rådmannen fra leder i Stiftelsen Sula Fyr, Sol Kristin Ek, refereres det til at ordfører Hans Stølan på møte med Stiftelsen Sula Fyr bekreftet at Frøya kommune skulle sponse jubileumsmiddag for inntil 300 personer. Ordfører Hans Stølan gjentok denne uttalelsen da han under arrangement og fra talerstolen sa at denne jubileumsmiddagen var sponset av Frøya kommune med flere. Middagen skulle være en gave fra Frøya kommune til Stiftelsen Sula Fyr. Stiftelsen Sula Fyr sitter i dag fortsatt igjen med regningen på kr 60.000,- for denne jubileumsmiddagen.

6. "Avtale mellom Frøya kommune v/ ordføreren" og Stiftelsen Sula Fyr

Ordføreren hadde et møte med Stiftelsen Sula Fyr der han la fram et forslag om at FK skulle innta en mellomvertrolle ift Havleirskolen på Sula. Da det hele skulle behandles politisk, falt hele denne tanken om mellomvertrolle i fisk fordi innstillingen til Formannskapet ble en helt annen når den ble behandlet administrativt.

I tillegg lovte ordføreren at saken skulle komme til behandling i august 2009, men den kom ikke til politisk behandling før i november. Dette gjorde at Havleirskolen mistet mye verdifull tid ift å finne nye/ andre løsninger.

Stiftelsen ble derfor tvunget til å fortsette samarbeidet med Havleirskolen for ikke å skuffe alle barna som så fram til sitt leirskoleopphold på Sula.

Det som gjorde at hele avtalen strandet, var det ene punktet i vedtaket som handlet om "for å kunne inngå avtale med Frøya kommune, måtte stiftelsen selv løse seg fra kontrakten med Havleirskolen."

Det stiftelsen etter dette klarte å fremforhandle var en avtale med Havleirskolen om en ukesleie på kr 12.500,- Noe som i 2010 ga stiftelsen en inntekt på ca kr 100.000,-

Alternativet var en avtale til og med 2012 som hadde sikret stiftelsen en inntekt/ minimumsleie på kr 325.000,-

Vurdering - rådmannens vurderinger rundt ordførersaken

Politiker og statsråd A fikk bare sitte i 35 dager. Han hadde nemlig unnlatt å opplyse om viktige sider ved sitt tidligere engasjement i en fiskeribedrift. Dette gjaldt ikke minst skatteunndragelse.

Han måtte gå av. Hans karriere var imidlertid ikke lagt i grus, men hans "skatterot" var uforenelig med å fortsette som topp-politiker og statsråd.

Politiker og statsråd B ble gransket av både media og opposisjon for et pianokjøp, høye restaurantregninger og kjæresteforhold til en statssekretær.

Den slagferdige statsråden gjemte seg imidlertid ikke i departementet. Han innkalte blant annet til pressekonferanse på kort varsel og midt under statsråd: Her langet han ut blant annet mot politiske motstandere og media. Og han sparket og slo både til høyre og venstre mot alle han mente "tok feil". Det var en kamplysten statsråd som erklærte at han slett ikke akttet å gå av den 21. november 2003. Det holdt til 8. mars 2004, da han kastet kortene og gikk av.

Også denne statsråden har senere markert seg positivt, og blant annet blitt hedret for fremragende lærerinnsetts. Uryddigheter i forhold til blant annet høye restaurantregninger, kostet ham imidlertid statsrådsjobben og en mulig lysende politisk karriere.

Politiker og statsråd C måtte plutselig gå av i april 1986. Denne politikeren måtte fratre — kunne ikke fortsette på grunn av juks med drosjeregninger.

Det var i april 1986 karrieren brått ble brutt av en personlig tragedie. Det ble kjent at hun hadde gjort forsøk på å endre beløpene på noen drosjeregninger, og hun måtte søke avskjed og havnet i en dyp krise. Men da det rettslige etterspillet var sluttført, satset hun alle sine krefter på å reise seg igjen til ny innsats, og lyktes.

Politiker og statsråd D begynte å skyldte på andre, blant annet sitt eget byråkrati, da hun fikk kritikk og behov for å forsvare seg. For Stortinget som bare "kjenner" statsråden, er det en politisk dødssynd.

Dette er eksempler på toppolitikere som har falt høyt og hardt, og som har reist seg igjen i andre sammenhenger på en utmerket måte. Det var imidlertid tabber – "uryddigheter" som ikke var forenelig med å fortsette som toppolitikere.

Og en ordfører må vel også defineres som en toppolitiker?

Lista over statsråder og politikere som har "trådd feil" er slett ikke komplett. Og den vil ganske sikkert fortsette å vokse i framtiden. For en ting er sikkert: Det er ytterst menneskelig å feile.

Politiker E var ordfører i en middels stor kommune i Sør-Trøndelag.

Ordføreren ble etterforsket for å ha forfalsket et dokument fra den lokale banken. Da saken ble kjent og det ble startet etterforskning – søkte hun om fritak fra alle sine kommunale verv så lenge saken var til behandling.

Da hun senere ble dømt til betinget fengsel i 14 dager og 5000,- kroner i bot for å ha forfalsket dokumentet, bestemte hun seg for å trekke seg fra stillingen.

Politiker B manglet den berømte fingerspissfølelsen, ble det påstått. Er det noe rart, når han hele tiden ble smekket nettopp over fingrene?

Politikere har måttet ta konsekvensen av sine handlinger enten det har vært på grunn av små synder eller store leiligheter. (med referanse til mine politikereksempler foran)

Det stilles og det må stilles helt spesielle krav til toppolitikere og ordførere. Dette fordi de er våre alle fremste ombudsmenn og folkevalgte. Derfor blir det vanskelig/ uro når en:

- statsminister lar være å sende sine regnskaper til Brønnøysund
- statsminister kjører (alt)for fort
- statsråd går langt utover sine fullmakter
- statsråd bryter Personallhåndbokens satser for arbeidsmiddager flere ganger
- ordfører lar være å betale sine kommunale regninger/avgifter
- ordfører begynner å rote/"tuske" med et ADSL - abonnement

Frøya kommune sine verdier; AGS 2020 - om det å framstå med troverdighet.

I forbindelse med vår arbeidsgiverstrategi i 2020 har vi utarbeidet tre nye verdier for kommunen vår. En av disse verdiene er TROVERDIG – det å framstå som troverdig – det å framstå med troverdighet. I vårt AGS 2020 – dokument står det at blant annet om verdier TROVERDIG(E)

Troverdige

I utøvelsen av vårt arbeid handler det ikke bare om hva vi gjør, men hvordan og hvorfor vi gjør det. Det fordrer derfor at vi er ryddige, redelige og ærlige, at vi er åpne og at vi som kommune er entydige og konsistente i hvordan vi framstår.

Fra vår arbeidsgiverstrategi 2020

Respekt

Vi møter hverandre med romslighet, raushet og viser hverandre høy grad av tillit. Som mennesker er vi ulike, og det skal være rom for forskjellighet, personligheter, andres egenart, meninger og holdninger.

Fra vår arbeidsgiverstrategi 2020.

Redelighet

Rådmannen har også sin egen lille ”lederhåndbok” og sin lederfilosofi. I denne finner vi en verdi som går direkte på det med redelighet. Her står det blant annet om redelighet:

I vår utøvelse av vårt arbeid og vår ledergjerning, handler det ikke bare om hva vi gjør, men hvordan vi gjør det. Det fordrer derfor at vi er ryddige og ærlige, at vi er åpne og at vi som ledere er entydige, konsistente og helhetlige i hvordan vi framstår.

Det er utarbeidet etiske retningslinjer for Frøya kommune (se vedlegg). I det hele tatt frontes etikk og etiske retningslinjer høyt i våre arbeidsgiver – og styringsdokumenter.

Vi er som kommunalt ansatte og kommunepolitikere gitt tillit til å beslutte og å løse viktige oppgaver i – og for lokalsamfunnet. Det forventes at dette skal gjøres på en forsvarlig måte ut fra visse forventninger om etiske standarder. Dette gjelder i forhold til så vel innbyggere og brukere som ulike samarbeidspartnere og kollegaer.

Etiske handlinger kan ikke avledes av regler og retningslinjer alene. De fleste situasjoner krever grader av vurdering og bruk av godt skjønn. Så blir det litt opp til den enkelte å vurdere om det er å bruke godt skjønn ikke å betale sine kommunale regninger; spesielt når man befinner seg i framskutte posisjoner.

Det å utfordre etikken, moralen, og det å bryte på “de etiske retningslinjer”, kan by på utfordringer blant annet i forhold til:

- Å bidra aktivt til å opprettholde og styrke tilliten til – og respekten for kommunens organisasjon.
- Å kunne aktivt medvirke til å utvikle den etiske praksisen i kommunen vår.
- Å kunne sette høye krav til faglighet, integritet, ryddighet og etikk, både overfor kommunens innbyggere, kommunens ansatte, brukere av kommunens tjenester og kommunens ledelse.
- Å forholde seg til og respektere gjeldende lover og retningslinjer.
- Å medvirke til at våre innbyggere har tillit til at vi gjennom våre handlinger og vurderinger, framstår som (gode) rollemodeller.

Tillit og tillitsbrudd

Rådmannen må være ærlig på at han opplever – er i en “tillitskrise” i forhold til vår ordfører for tiden. Det har først og fremst sammenheng med at han ved 2 anledninger ikke ryddet opp i forhold til bredbåndsabonnementet til tross for “tett oppfølging” fra rådmannen, og flere lovnader om å gjøre nettopp dette.

Gjennom ikke å rydde opp administrativt og politisk i forhold til bredbåndsabonnementet, har han skapt en vanskelig situasjon også for administrasjonen i Frøya kommune. Det han har gjort i forhold til bredbåndsabonnementet, kan best karakteriseres som økonomisk uryddig og vanskelig for administrasjonen. Uten rådmannens godkjenning har ordføreren ved to anledninger opprettet et bredbåndsabonnement som har forpliktet kommunen økonomisk og juridisk, og som vi i realiteten står kollektivt ansvarlig for. Og samtidig har rådmannen hele veien vært klar på at dersom ordføreren har fått et vedtak fra Formannskapet om “rett til” å opprette et bredbåndsabonnement så skulle han trekke seg ut av “alt maset” i forhold til ordførerens opprettelse av bredbåndssamband.

Uten rådmannens og formannskapets godkjenning og vitende opprettet han bredbåndsabonnementet gang nr. to – to dager etter at kommunen hadde avsluttet abonnementet første gangen.

Det er da jeg får lyst til nok en gang å referere til verdien respekt i arbeidsgiverpolitikken vår:

*Vi møter hverandre med
romslighet, raushet og viser
hverandre høy grad av tillit.
Som mennesker er vi ulike,
og det skal være rom for
forskjellighet, personligheter,
andres egenart, meninger
og holdninger.*

Min første reaksjon etter at jeg fikk vite om at vår ordfører hadde opprettet abonnement gang nr. to, var at nå tar jeg min hatt og går: “Dette orker jeg rett og slett ikke å være med på”. Men jeg innså raskt at det var egentlig ikke det jeg ville. Jeg ville fortsette å være rådmann i Frøya kommune. Men det var helt uforståelig for meg at han opprettet abonnementet gang nr. to. Der og da følte jeg meg sviktet, og det ble vanskelig for meg å avfinne meg med det han hadde gjort.

Rådmannen er vel av den oppfatning at ordføreren har utvist meget dårlig vurderingsevne i forhold til manglende betaling av kommunale avgifter og opprettelse av bredbåndsabonnementet. Det handler ikke bare for Rådmannen om det ”økonomiske rotet” knyttet til disse to sakene, men om vi kan stole på hverandre og om vi kan spille på lag i møte med problemer og utfordringer politisk og administrativt. Jeg opplever vel kanskje at han ikke har valgt å stole på meg og ikke vil spille på lag. Følgelig har han også gjort det slik at jeg også har problemer med å stole på han.

Noe å tenke over:

- Det kan se ut som kontroversiell oppførsel er mer problematisk enn kontroversielle handlinger.
- Det kan se ut som om velgere flest klarer å skille mellom personlige skandaler og politiske skandaler.

De høye etiske og moralske kravene til toppolitikere og toppledere

Rådmannen må nok en gang få minne om de meget høye etiske og moralske kravene som må og bør stilles til toppolitikere og toppledere.

En ordfører er en toppolitiker, og en rådmann er en toppleder. Derfor gjelder helt spesielle etiske og

moralske standarder, retningslinjer og krav til ordførere og rådmenn. Dersom disse standardene, retningslinjene og kravene utfordres må alltid ordførere og rådmenn vurdere sin stilling meget nøye.

Rådmannen:

- Er tilbøyelig til å være av den oppfatning at ordfører antageligvis har utvist mangelfullt – “dårlig” skjønn i forbindelse med de fem nevnte saker.
- Ser de utfordringene som ligger i å bli sittende som ordfører når man havner i slike situasjoner som det vår ordfører nå har gjort.
- Er (vel) av den oppfatning at det bare er ordfører sjøl som kan ta en vurdering på/beslutning om eventuelt å trekke seg/ bli sittende eller ikke.
- Er (vel) av den oppfatning at kommunestyret eventuelt kan gi ordføreren veiledning på hvorvidt han bør bli sittende eller ikke.
- Har prøvd å eksemplifisere, symbolisere og klargjøre sine vurderinger gjennom å vise til politiske saker som har bydd på politiske utfordringer både for den aktuelle politiker, og det politiske miljøet rundt.

Rådmannen velger å legge fram sine vurderinger uten forslag til vedtak. Dette fordi jeg mener at et eventuelt vedtak i saken er et rent politisk anliggende.

Rådmannen bygger sine vurderinger på følgende saker:

- Manglende betaling av kommunale avgifter
- “Rot” med et ADSL- abonnement.
- Kistekjøp som ikke er i henhold til delegasjonsreglementet
- Sponsing av studenter som ikke er i henhold til delegasjonsreglementet
- Lovnad om at Frøya kommune skulle betale jubileumsmiddagen til stiftelsen Sula fyr; som heller ikke er i henhold til delegasjonsreglementet
- “Avtale mellom Frøya kommune v/ ordføreren” og Stiftelsen Sula Fyr